

ACOD-VRT zegt 12 X NEEN aan het besparingsplan (19.3.10)

ACOD-VRT kan de geplande vermindering van het VRT-budget 2011 met 40 miljoen € en de daarmee onvermijdelijk gepaard gaande vermindering van de tewerkstelling en van het aanbod naar kijkers, luisteraars en nieuwe-media-gebruikers niet aanvaarden. En dit om volgende redenen

1. Er is de lopende Beheersovereenkomst. In het kader van meer autonomie van de overheidsdiensten en -bedrijven is er gekozen voor een systeem van Beheersovereenkomsten. Zo werden die diensten geresponsabiliseerd en dienden ze hun eigen finances beter te plannen. Deze ganse benadering wordt wel op de helling gezet door nu vanuit de Vlaamse Regering eenzijdig in te breken in die overeenkomst (17.6 miljoen € in 2010 en 31 miljoen € in 2011). De huidige Beheersovereenkomst veronderstelde al een grote efficiëntie-inspanning die tot op heden ook correct (op vlak van de cijfers) is verlopen. Daarbovenop nog een zeer grote extra-inspanning vragen doorbreekt alle rechtszekerheid en normale financiële bedrijfsvoering.
2. De overheidsbedrijven VRT, De Lijn en VDAB moeten meer besparen dan de andere Vlaamse overheidsdiensten. De regel is: 2,5% op de personeelskosten, 5% op de werkingsmiddelen, 20% op communicatie en op outsourcing. In het totaal goed voor 600 miljoen €. De totale Vlaamse begroting is 24 miljard €. De besparing van 600 miljoen € is 2,5% van de totale Vlaamse begroting voor de VRT. De VRT heeft een dotatie van 300 miljoen €. 2,5 % besparingsinspanning (het Vlaams gemiddelde) op die 300 miljoen is 7,5 miljoen €, dit is wel wat anders dan de 20 en 30 miljoen € die we in de huidige voorstellen moeten ophoesten. Blijkbaar ligt een deel van de verklaring dat er wordt gerekend op de totale omzet, dus eigen inkomsten inbegrepen, maar dan nog komt men niet aan de voorgestelde bedragen.
3. De Vlaamse regering heeft steeds gesteld dat de besparingen die zij wenste door te voeren geen impact mogen hebben op de tewerkstelling. Elke keer dat privé-bedrijven overgaan tot ontslagen en personeelsinkrimping doet de Vlaamse overheid grote inspanningen om die bedrijven te overtuigen toch niet over te gaan tot sluiting of inkrimping. Grote bedragen worden opzij gezet om eventueel te investeren of één of andere vorm van staatsteun te realiseren, dit alles om de tewerkstelling te redden. Nu zou de Vlaamse overheid zelf in een bedrijf waarvan de producten goed scoren op de markt een personeelsvermindering realiseren
4. Minder jobs in een openbare dienst, of dit nu gaat via vervroegde pensionering of niet-vervanging van de spontane uitstroom of door naakte ontslagen, dit geeft enkel maar meer kosten voor een ander deel van de openbare en gemeenschappelijke finances, namelijk de sociale zekerheid. In tegenstelling tot een privé-bedrijf dat door personeelsinkrimping wel een serieuze besparing realiseert in zijn kostenstructuur, is dat bij een openbaar bedrijf wel anders: het zijn de werkloosheidskas en de diverse pensioenvoorzieningen die de gevolgen van de vermindering van de publieke tewerkstelling moeten opvangen. Bij de VRT met zijn eigen statutair pensioenfonds wordt dit fonds (en dus de Vlaamse Gemeenschap) extra belast bij een geforceerde extra-uitstroom van statutaire zestigers of een nieuw VVP-plan (verlof voorafgaand aan het pensioen) .
5. De VRT heeft een groot aandeel kijkers, luisteraars en surfers, die ook nog eens het VRT-aanbod hoog waarderen. Zoals gebleken uit het recente VRM-rapport voldoet de VRT aan de meeste performantie-maatstaven, afgesproken tussen de Vlaamse Regering en de VRT in de Beheersovereenkomst 2007-2011. Toch “heeft de VRT weinig politieke vrienden”. Er blijkt toch een grote tegenstelling tussen deze steun van de Vlaamse burger (zowel op vlak van kijk- en luistercijfers als op vlak van waardering) en de talrijke negatieve signalen vanuit de Vlaamse politiek, die toch een weerklank zou moeten zijn van hetgeen leeft onder de bevolking. Als de besparingsplannen van de Vlaamse regering voor een deel steunen op deze negatieve houding van

een deel van de Vlaamse politiek, willen we toch deze tegenstelling tussen burgers en vertegenwoordigers van die burgers in de discussie brengen.

6. “Als er wordt gewerkt aan de zwakheden van de VRT, overtal aan managers, te weinig transparantie en teveel opgeschoven naar de commerciële aanpak, is er ruimte voor discussie over de besparingen”, zo is ons herhaaldelijk gezegd. Het nieuwe directiecomité is volop bezig de leidende structuren in te krimpen en dus meer transparant te maken. Ook op vlak van het programma-aanbod is de voorbereiding van de nieuwe Beheersovereenkomst volop bezig. De VRT is dus op dat vlak goed bezig, en wat we vragen is dat dit traject niet wordt doorbroken en gehypotheekeerd door een blinde besparing

7. Volgens sommigen zijn de besparingsplannen ook geïnspireerd door de adempnood waarin de private omroepen door de algemene crisis zijn beland. Er is dan een soort simplisme dat stelt dat een verzwakking van de openbare omroep automatisch zou leiden naar een versterking van de private audiovisuele sector. Ten eerste wordt daarin ontkend dat een belangrijk deel van de private sector bestaat uit productiehuisen en facilitaire bedrijven die voor meer dan 40% van hun omzet afhankelijk zijn van de openbare omroep. Een inkrimping van het budget van de openbare omroep zal onvermijdelijk ook die bedrijven treffen. Ten tweede is het lang niet duidelijk hoe de private omroepen beter worden van een verzwakte VRT (over de wenselijkheid willen we nog niet hebben): openbaar geld voor de private zal op Europese bezwaren botsen, reclamegeld is afhankelijk van zeer veel factoren, goedkopere aanlevering vanuit productiehuisen en facilitaire bedrijven zal de crisis naar die sector verschuiven. Ook de bloeiende Vlaamse filmsector kan leiden onder een verzwakte VRT (minder fictiereeksen, al dan niet gekoppeld aan filmen)

8. De besparingsplannen voor 2011 waardoor er dient gewerkt te worden met minstens 40 miljoen minder zijn een sluipende voorafname op de volgende Beheersovereenkomst 2012-2016. Die 40 miljoen € minder zal leiden naar een kleiner programma-aanbod. Via de kijkcijfers zal dat ook zijn gevolgen zal hebben op de inkomsten uit de markt, die proportioneel ook zullen verkleinen. De discussie en onderhandelingen over de volgende Beheersovereenkomst zullen in de praktijk starten vanuit een afgeslankte VRT met een budget van flink onder de 400 miljoen en met 300 personeelsleden minder dan nu. Om vanuit die positie terug een gelijkwaardige VRT met een meer openbaar aanbod te gaan is quasi onmogelijk, immers in deze crisistijden is hopen op het omkeren van een gerealiseerde besparing naïef. Wij zijn akkoord met een breed maatschappelijk debat over de taken van de openbare omroep en zullen daarin onze rol spelen. Maar dit mag geen gehypotheekeerd debat worden door nu al in 2011 de norm lager te leggen.

9. De lopende besparingen, gevolg van de onevenwichtige Beheersovereenkomst en de dalende inkomsten uit de markt, hebben al tot een ganse reeks efficiëntie- en besparingstrajecten geleid. Door een afvloeiingsplan van 150 FTE's zijn veel diensten op het minimum of onderbemand. Ook op vele andere vlakken is het schaarste troef. Op dat vlak is er een verschil tussen de VRT en de andere Vlaamse overheidsdiensten die de voorbije jaren wel over voldoende werkingsmiddelen beschikten. De VRT-dotatie steeg tussen 2006 en 2011 met 9.3%, de Vlaamse Begroting met 32% (in reële €). Daarbovenop de VRT nog een extra besparingsplan opleggen is onrealistisch.

10. De VRT is een goedkope openbare omroep, als we vergelijken met de rest van Europa. Professor Van den Bulck heeft dit aangetoond zowel op het vlak van programmakost (Nederland is per uur programma 25% duurder, en bij Duitsland en de BBC kosten programma's 5 à 6 keer zoveel). Als we de VRT-dotatie per inwoner vergelijken met 7 andere openbare omroepen in vergelijkbare landen kost de VRT 48€/pp en anderen gemiddeld 66 €/pp. (per inwoner, per jaar)

11. Nieuwe initiatieven op het vlak van meer openbare omroep kosten ook geld. We denken dan o.a. aan meer onderzoeksjournalistiek, meer (of eindelijk echte) aandacht voor de diversiteit en de

multi-etnische samenleving, initiatieven naar de nieuwe-media-gebruikers (ook deze mensen dienen door de openbare omroep liefst interactief bereikt te worden). Dat hiervoor in het kader van de nieuwe Beheersovereenkomst in crisistijden geen extra-geld kan komen en dat er dus intern verschoven moet worden, kunnen we nog begrijpen. Maar met veel minder geld meer openbare opdrachten vervullen is erover.

12. Waarom tezelfdertijd een kleinere dotatie en de verplichting om niets te gebruiken van de reserves in 2011? We begrijpen feitelijk totaal niet dat deze twee verplichtingen worden samengevoegd. Dat er in het kader van een ongewijzigde Beheersovereenkomst wordt gevraagd van in het laatste jaar niets van de reserves te gebruiken kan nog een te verdedigen piste lijken, zeker gezien de ervaring met vorige laatste jaren van lopende Beheersovereenkomsten. Maar dezelfde verplichting dan nog eens combineren met 30 miljoen minder dotatie is voor ons onbegrijpelijk en onaanvaardbaar. De VRT heeft reserves waarvan voorzien is dat ze gebruikt werden in de lopende Beheersovereenkomst. De huidige heeft niet de mentaliteit van de vorige om via trukken de Vlaamse Regering voor het blok te zetten. Het verbod brengt ook niets op voor de Vlaamse begroting.

.